

Bilaga 9:9 till kommunstyrelsens protokoll den 20 april 2005, § 15

PM 2004 RIII (Dnr 329-2674/2002)

Yttrande till Kammarrätten i Stockholm i mål nr 844-05 (länsrättens målnummer) om prövning av kommunfullmäktiges beslut den 22 november 2004, § 24, om ändring i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun

Överklagande av Länsrättens dom

Yttrande senast 22 april 2005

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Vidhålla överklagandet från den 5 april 2005.
2. Som yttrande till Kammarrätten i Stockholm som stöd för överklagandet samt ansökan om prövningstillstånd överlämna och åberopa denna promemoria.
3. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Leif Rönngren anför följande.

Bakgrund och skäl för överklagande och prövningstillstånd

Kommunfullmäktige har genom beslut den 22 november 2004, § 24, antagit en ändring i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun. Ändringen bestod i att i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms stad 11 § infördes ett tillägg: "Könsför-nedrande mobil reklam får ej framföras på offentlig plats". Länsstyrelsen upphävde i beslut 23 december 2004 det beslutade tillägget till § 11 för ordningsföreskrifterna. Staden överklagade beslutet. Länsrättens avslog i dom den 22 mars 2005 överklagandet.

Kommunstyrelsen vidhåller överklagandet till kammarrätten och begär prövningstillstånd.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige fattade den 22 november 2004, § 24, följande beslut:

I allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms stad 11 § inför ett tillägg: "Könsförnedrande mobil reklam för ej framföras på offentlig plats".

Inställning m m

Staden delar inte länsrättens bedömningar och dess dom bör därför överklagas till kammarrätten.

Med hänvisning till tidigare insänt överklagande får Stockholms kommun genom dess kommunstyrelse (staden) komplettera överklagandet enligt följande.

Yrkande

Staden yrkar att kammarrätten med ändring av länsrättens beslut bifaller överklagandet.

Skäl för prövningstillstånd

Enligt stadens uppfattning förekommer det anledning till ändring av det beslut vartill länsrätten kommit då det av kommunfullmäktige fattade beslutet inte strider mot 3 kap. 12 § ordningslagen (OL). Stadens uppfattning är att frågor av denna karaktär kan regleras i lokala ordningsföreskrifter och att ett förbud mot porrklubbsreklam i trafiken är nödvändigt ur ordnings- och trafiksäkerhetssynpunkt. Det har således inte förelegat någon grund för att upphäva stadens beslut.

Vidare är det enligt stadens uppfattning av vikt för rättstillämpningen att talan prövas av kammarrätten då det saknas vägledande rättsfall i denna fråga. I målet aktualiseras frågan om kommuns rätt att meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på allmän plats enligt ordningslagen (1993:1617) 3 kap. 8 § med förordning (1993:1632).

Det är även av vikt för rättstillämpningen att gränsdragningen gentemot yttrandefriheten klargörs.

Skäl för överklagandet

Staden hänvisar till sin tidigare inlägga till länsrätten. (Bilaga 3)

Enligt 3 kap. 8 § OL får en kommun, efter regeringens bemyndigande, meddela ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Bemyndigandet i bestämmelsen är begränsat till att gälla för ”ytterligare föreskrifter”. Detta innebär att någon inskränkning i ordningslagens bestämmelser inte får göras genom lokala ordningsföreskrifter. Det får alltså endast förekomma lokala ordningsföreskrifter som går längre än lagens bestämmelser eller som mer i detalj preciserar vad som föreskrivs i lagen (prop. 1992/93:210 s. 283 f). Föreskrifterna får enligt 3 kap. 12 § OL inte angå förhållanden som är reglerade i ordningslagen eller annan författning eller som enligt lagen eller annan författning kan regleras på något annat sätt.

Enligt 2 kap. 1 § regeringsformen är varje medborgare gentemot det allmänna tillförsäkrad bl. a. yttrandefrihet. Härmed menas frihet att i tal, skrift eller bild eller på annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor. Rätten att genom affischer och liknande anslag på offentliga platser lämna meddelande av olika innehåll utgör en del i denna grundlagsskyddade yttrandefrihet (prop. 1992/93:210 s. 290). Yttrandefriheten gäller även i näringsverksamhet varför även kommersiell reklam omfattas av skyddet för yttrandefrihet. Lokala föreskrifter som kontrollerar och begränsar rätten till affisivering på offentlig plats kan meddelas under förutsättning att begränsningen inte kommer i konflikt med reglerna i regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen om yttrandefrihet. Ett förbud mot affischer, banderoller och liknande, som inte tar sikte på ordningen på offentlig plats, får inte förekomma i en lokal ordningsstadga. Begränsning får alltså avse enbart att förebygga oordning och inte ta hänsyn till meddelandets innehåll (se Persson m.fl., Ordningslagen, Kommentarer och rättspraxis, 1994, s. 230).

Länsrätten har antagit att det nu aktuella tillägget i de lokala ordningsföreskrifterna främst tar sikte på innehållet i reklambudskapet – könsförnedring – och inte på att före-

bygga oordning. Länsrätten har därför i enlighet med länsstyrelsen bedömt att lagstiftning med förbud om diskriminerande reklam inte kan införas utan grundlagsändringar (jfr prop. 1994/95:123 s. 83 och 87).

Länsrätten har vidare bedömt att även om ett ytterligare skäl för ingripande mot den nu aktuella reklamen är hänsynen till trafiksäkerheten är det ändå inte möjligt att ingripa mot reklamen genom lokala föreskrifter eftersom det då samtidigt sker ett ingrepp i yttrandefriheten. Länsrätten har bedömt att Stockholms kommunfullmäktiges beslut att genom tillägg till de allmänna lokala ordningsföreskrifterna förhindra könsförnedrande mobil reklam således strider mot bestämmelserna i 3 kap. 12 § OL. Länsrätten har därför funnit att länsstyrelsen haft fog för att upphäva det av Stockholms kommunfullmäktige beslutade tillägget och har därför avslagit överklagandet.

Länsrättens bedömning är felaktig. Det av Stockholms kommunfullmäktige fattade beslutet om förbud mot könsförnedrande mobil reklam tar främst sikte på ordning och säkerhet på offentlig plats och får således förekomma i en lokal ordningsstadga. Begränsningen avser att förebygga oordning och säkerhetsrisker och tar inte i första hand hänsyn till meddelandets innehåll.

Nedan sammanfattar staden sin inställning till frågorna om reklam samt trafiksäkerhet.

Reklam

Stadens bedömning är att frågan inte föranleder en ändring av grundlagen. Det beslutade förbudet kan inte anses vara en inskränkning av yttrandefriheten utan är en tillåten lokal föreskrift som tar sikte på att förebygga oordning på offentlig plats.

Trafiksäkerhet

I 2 kap. 1 § trafikförordningen (1998:1276) stadgas att trafikanter skall uppträda så att han eller hon inte i onödan stör eller hindrar annan trafik. Av förarbetena till ordningslagen (prop. 1992/93:210 s. 291) framgår att när polisen gör en provning ur ordningssynpunkt innefattas i viss mån även utformning av affischer. En affisch får inte ha en utformning eller ett utseende som medför att den i alltför hög grad drar till sig trafikanternas uppmärksamhet eftersom den då kan utgöra en trafikfara. Stadens uppfattning är att bilar som är utrustade med reklam av denna karaktär är en trafikfara och måste kunna förhindras. Det torde vara uppenbart att själva syftet med stora reklamaffischer är att dra uppmärksamhet till sig från övriga trafikanter när de kör i trafikutrymmet.

Länsstyrelsen har felaktigt utgått från att frågan om trafiksäkerheten för samtliga trafikanter uttömmande skall avgöras enligt fordonslagen (2002:574). Den regleringen är begränsad till det aktuella fordonets trafiksäkerhet m.m. Som framgår av ovan angivna förarbeten (prop. 1992/93:210) måste polisens provning i viss mån få avse utformningen av en affisch så att den inte drar till sig andra trafikanters uppmärksamhet och därmed utgör en trafikfara. Det är inte kopplat till det egna fordonets utrustning utan till att affischen, på fordon enligt fordonslagstiftningen eller på annat sätt, mobilt framförs på offentlig plats till men för övriga trafikanters säkerhet och agerande. Detta regleras inte uttömmande genom fordonslagstiftningen.

Stockholms Tingsrätts mål nr. B 7290-99 har anknytningspunkter till aktuell fråga om porrbilsreklam. Fallet handlade om användandet av cyklar för reklamändamål. Tingsrätten konstaterade att utplacering av skyltar på offentliga platser strider mot bestämmelserna i 3 kap. 1 § ordningslagen.

Stockholms stad delar inte länsrättens uppfattning att det av kommunfullmäktige fattade beslutet strider mot 3 kap. 12 § OL. Stockholms stads uppfattning är att frågor av denna karaktär kan regleras i lokala ordningsföreskrifter och att ett förbud mot porrklubbsreklam i trafiken är nödvändigt ur ordnings- och säkerhetssynpunkt. Det har således inte förelegat någon grund för att upphäva Stockholm stads beslut. Frågan föranleder inte en ändring av grundlagen. Det beslutade förbudet kan inte anses vara en sådan inskränkning av yttrandefriheten som länsrätten synes mena. Länsrättens beslut bör därför ändras.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan anges att staden inte delar Länsstyrelsens uppfattning att det av kommunfullmäktige fattade beslutet strider mot 3 kap. 12 § ordningsstadgan. Staden uppfattning är att frågor av denna karaktär kan regleras i lokala föreskrifter och att ett förbud mot porrklubbreklam i trafiken är nödvändigt ur ordnings- och trafiksäkerhetssynpunkt.

Mina synpunkter

Jag hänvisar till denna promemoria som yttrande till kammarrätten och som skäl för överklagande och prövningstillstånd.

Jag förslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen att besluta följande

1. Vidhålla överklagandet från den 5 april 2005.
2. Som yttrande till Kammarrätten i Stockholm som stöd för överklagandet samt ansökan om prövningstillstånd överlämna och åberopa denna promemoria.
3. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat..

Stockholm den 13 april 2005

LEIF RÖNNGREN

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Bilagor

1. Överklagande
2. Länsrättens dom 2005-03-22
3. Yttrande till länsrätten

Stadsledningskontoret
Juridiska avdelningen

Dnr 667-78/2005
2005-04-06

Till Kammarrätten

Ö v e r k l a g a n d e

Klagande: Stockholms kommun genom dess kommunstyrelse, 105 35
STOCKHOLM, nedan staden

Ombud: Stadsjuristen Roland Strömgren
Stockholms stadsledningskontor, juridiska avdelningen, 105 35
STOCKHOLM

Motpart: Länsstyrelsen i Stockholms län
Allmänna enheten
Box 22067
104 22 Stockholm

Överklagad dom: Länsrättens i Stockholm, avd 2, dom meddelad den 22 mars 2005 i mål
nr 844-05

Med stöd av bifogade behörighetshandling får jag anmäla mig som ombud för staden.

Staden anhåller om prövningstillstånd och yrkar att Kammarrätten med ändring av länsrättens dom bifaller överklagandet.

Frågan om staden skall vidhålla överklagandet av länsrättens dom kommer att avgöras av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen kommer att avgöra detta vid sitt sammanträde den 20 april 2005.

Staden begär därför anstånd till den 22 april 2005 med att utveckla skälen för överklagandet och skälen för prövningstillstånd.

Roland Strömgren